

KÚRIA

Bfv.I.1664/2014/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év április hó 21. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Veszprémi Törvényszék 9.B.763/2008/239. számú, valamint a Győri Ítéltábla Bf.84/2013/9. számú ítéletét II. rendű terhelte vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

A Veszprémi Törvényszék a 2013. június 7. napján kihirdetett 9.B.763/2008/239. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében, mint bűnsegédet [1978. évi IV. törvény 317. § (1) bekezdés I. fordulat, (7) bekezdés b) pont]; ezért öt három év börtönbüntetésre és a közügyektől három év eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés fele részének végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette, emellett a terhelttel szemben ötvenötmillió-ötszázezer forint erejéig vagyonekhozást rendelt el. Döntött a zár alá vétel fenntartásáról és a bűnygi költség viseléséről.

A bejelentett fellebbezés alapján másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2014. március 5. napján kihirdetett Bf.84/2013/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a II. rendű terhelt által elkövetett bűncselekményt a Btk. 372. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés bc) pontjára tekintettel a (6)

bekezdés b) pontja szerint büntetendő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettének minősítette, a vele szemben kiszabott szabadságvesztést két év hat hónap, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre súlyosította azzal, hogy a terhelt a kiszabott szabadságvesztés fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható, egyben mellőzte a szabadságvesztés fele részének felfüggesztésére, valamint a zár alá vételre vonatkozó rendelkezéseket. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **a** II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen **a** II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak jogalapjaként - nyilvánvalóan tévesen - a Be. 405. § (1) bekezdés c) pontját megjelölve, tartalma szerint ténylegesen a Be. 416. § (1) bekezdés c) és d) pontjára alapozva.

Abban az indítványozó arra hivatkozott, hogy a vádirat benyújtását követően a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság bírái a bíróság vezetőjével szemben fennálló, a Be. 22. § szerinti kizárási ok miatt az ügyben nem járhattak el, és a megyei bíróságnak ekkor bírója volt dr. ... is. Miután ugyanez a bíró az ítéletábrán másodfokon eljárta a tanács tagjaként, álláspontja szerint az ügyben olyan bíró járt el, aki abból ki volt zárva, mert dr. ... bíró kizárása az eljárás egészére vonatkozott.

Hivatkozott arra is, hogy a bíróságok nem tettek eleget a büntető anyagi jogszabályban előírt - vesztegetéssel kapcsolatos - feljelentési kötelezettségüknek, és a nemzetközi jog szabályait is megsértették az 1993. évi XXXI. törvény rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyásával.

Sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú eljárásban további bizonyítást kezdeményezve új okirati bizonyítékot nyújtott be, azt azonban az ítéletábrla nem értékelte, ahogy azt sem, hogy **a** II. rendű terhelt a hatóságoknak feltárta az ügyben történt hivatali vesztegetést, és egyik eljárásban sem rendeltek el bizonyítást az eljárta bíróságok az ő és a terhelt indítványaira figyelemmel. Megítélése szerint így a megállapított tényállás megalapozatlan, és az ügyfelderítési kötelezettségük elmulasztásával az eljárta bíróságok megsértették a terhelt védekezéshez való alapjogát.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a Győri Ítéletábrla ítéletét helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben alaptalannak, részben törvényben kizártnak találta.

Álláspontja szerint a megyei bíróság vezetőjével szemben

megfogalmazott kizárási ok miatt a bíróság bírái az ügy első fokú elbírálásában valóban nem vehettek részt, azonban a másodfokú elbírálás időpontjában ez az összeférhetetlenségi ok dr. ... - ekkor már ítélőtáblai - bíróval szemben nem állt fenn, így ebben a részében az indítvány alaptalan.

Egyebekben a felülvizsgálati indítványt törvényben kizártnak tartotta, miután álláspontja szerint a becsatolt okirati bizonyíték kapcsán előterjesztettek és a további bizonyítás mellőzésének sérelmezése eltérő tényállás megállapítását célozza, amit a tényálláshoz kötöttségre tekintettel a törvény nem tesz lehetővé; a bíróság feljelentési kötelezettsége pedig nem állt fenn, miután az ügyész a tárgyaláson részt vett, és ennek az ügy elbírálása kapcsán nincs is relevanciája.

Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a II. rendű terhelte vonatkozóan hatályában tartsa fenn (BF.1963/2014.).

A Be. 423. § (4) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványban megjelölt ok alapján vizsgálja felül.

A felülvizsgálati indítványban a védő a felülvizsgálat okának megjelölésénél a Be. 405. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozott. A megjelölt bekezdésnek azonban részint nincs c) pontja, részint nem a felülvizsgálati, hanem a megismételt eljárásra vonatkozó szabályokat tartalmazza.

Az indítvány ugyanakkor - tartalma szerint - az eljárási okra hivatkozó részében nyilvánvalóan a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontján alapul.

A Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés II/b. pontja szerint pedig az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

A Kúria ezért a megtámadott határozatokat erre a felülvizsgálati okra figyelemmel vizsgálta felül.

Az ezen eljárási szabálysértésre alapozott indítvány nem megalapozott.

A Győri Ítéltábla a Be. 21. § (1) bekezdés a) pontja, valamint 22. § alapján azért zárta ki az első fokú eljárásból a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságot, mert az ügy nyomozati szakában eljáró nyomozó a megyei bíróság elnökhelyettesének testvére volt, és ezért az első fokú eljárást az arra kijelölt Veszprémi Törvényszék folytatta le.

A fellebbviteli eljárás megindulásakor azonban a másodfokú tanács előadó bírása már nem volt a Győri Törvényszék (a korábbi Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság) bírása, ezért vele szemben a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságra vonatkozó korábbi - a Be. 21. § (3) bekezdés b) pontja szerinti - kizárási ok nem állt fenn. Miután így a bíró nem járt el másodfokon olyan ügy elbírálásában, amelyben első fokú bíróként részt vett, és további kizárási okok sem merültek fel vele szemben, az ítéltábla határozatának meghozatalában nem vett részt kizárt bíró.

Az indítvány egyéb kifogásai alapján a felülvizsgálat törvényben kizárt.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban nem támadható.

Ezért a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el; a bizonyítékok eltérő értékelésére és eltérő következtetés levonására nincs törvényes lehetőség, illetve kizárt ilyen okból a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezése is.

Az indítványozó azonban eltérő tényállás megállapítására törekedve a törvényi tilalom ellenére az irányadó tényállást támadta, amikor a bizonyítási indítványok elutasítását, a másodfokú eljárásban becsatolt okirati bizonyíték figyelmen kívül hagyását sérelmezte.

Ugyanígy kizárt a felülvizsgálat az indítvány azon része alapján, amelyben a védő a feljelentés elmulasztását sérelmezte.

A feljelentési kötelezettség esetleges elmulasztása nem érinti a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét, nem bír relevanciával az ellene emelt vád megítélésénél. Emellett - ahogy arra a Legfőbb Ügyészség helytállóan utalt is - akkor, ha a feljelentésre okot adó eseménynél az ügyész jelen van, a feljelentés nem a bíróság, hanem

az ügyész kötelessége.

Emellett az indítványozó lényegében ezzel is a megállapított tényállás megalapozottságát vitatta.

Ugyancsak kizárt a felülvizsgálat az 1993. évi XXXI. törvény megsértésére vonatkozó részében, azaz a Be. 416. § (1) bekezdés d) pontja szerinti ok alapján.

Az Emberi Jogok Európai Egyezményét 1950-ben Rómában alkották meg abból a célból, hogy erősítsék az egyetemes emberi jogok országhatároktól független érvényesülését. A dokumentum 1953 szeptemberében lépett hatályba, és azt a Magyar Köztársaság az 1993. évi XXXI. törvénnyel hirdette ki. Az Egyezmény lényegében a szerződő államok sajátos „keretszerződése”, jórészt szinte deklaratív előírásokkal, és az egyes ügyekben hozott döntésekben ezeket értelmezik. Kötelezettséget az egyezmény elsősorban nem a tagállamok bíróságaira, hanem a szerződő állam jogalkotására nézve irányoz elő.

A védő az indítványban általa sérelmezetteket az Egyezmény 6. Cikkéhez, azaz a tisztességes tárgyaláshoz való joghoz kapcsolta.

Ugyan ez a cikk biztosítja a terheltnek azokat a jogosultságokat, amelyekre az indítványozó a felülvizsgálati indítványban hivatkozott, azonban a Be. 416. § (1) bekezdés d) pontja szerint ezek sérelme kapcsán rendkívüli jogorvoslati eljárásra csak akkor kerülhet sor, ha a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv (így az Emberi Jogok Európai Bírósága) megállapította, hogy az eljárás lefolytatása, vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát.

Mindemellett az Emberi Jogok Európai Bírósága egyezményisértést megalapozó döntése is csak akkor képezi felülvizsgálati eljárás alapját, ha a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezésének sérelme az eljárt bíróság jogerős ügydöntő határozatában, vagy az ügydöntő határozathoz vezető büntetőeljárásban valósult meg. Ugyanakkor az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélete önmagában nem dönti el a büntetőjogi felelősséget, de olyan jogi tény, amely megalapozza a jogerős ügydöntő határozat egyezmény-sértő részének kiküszöbölésére alkalmas felülvizsgálati eljárást, tehát felülvizsgálati ok (BH 2015.7. számú büntető elvi határozat).

Továbbá a nemzetközi emberi jogi szerv megállapításán alapuló felülvizsgálat esetén is a Kúriára tartozik annak vizsgálata, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozható-e nemzetközi szerződésnek

megfelelő határozat, vagy ahhoz az eljárás megismétlése szükséges.

A II. rendű terhelttel szemben folyamatban volt eljárás kapcsán azonban emberi jogi szerv olyan határozatot, amelyre tekintettel felülvizsgálatnak lenne helye, nem hozott, és ilyenre az indítvány sem hivatkozott, így a felülvizsgálatnak ezen okból nincs helye.

A Kúria a felülvizsgálat során tekintettel volt a Be. 423. § (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt és a felülvizsgálati indítványban nem hivatkozott, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges egyéb eljárási szabálysértésekre is.

Ilyen eljárási szabálysértést azonban sem az első-, sem a másodfokú bíróság eljárásában nem észlelt.

Ezért a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva - a Be. 426. § -ára figyelemmel hatályában fenntartotta.

Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, valamint 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a Kúria az ugyanazon jogosult által ismételten, vagy a más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. április 21.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Vaskuti András s.k. bíró

*A kiadmány hitelével:
TóthLné
bíróügyi tisztviselő*